

Anita Chodkowska
(Warszawa)

**MATERIAŁY WITOLDA WOLBNERA
(1902-1961)
(III-119)**

Witold Wolibner urodził się 24 września 1902 r. w Piotrowie (powiat płocki). Jego ojciec Aleksander, początkowo był właścicielem majątku ziemskiego, a następnie pracował jako urzędnik bankowy, matka Zofia z Biedrzyckich mocno angażowała się w rozwój zdolności matematycznych syna. Witold Wolibner uczył się początkowo w domu i w 1921 r. ukończył gimnazjum filologiczne im. Władysława Jagiełły w Płocku i podjął studia matematyczne z przedmiotami pobocznymi: fizyką, astronomią, logiką i psychologią na Uniwersytecie Warszawskim.

Doktoryzował się w 1930 r. na podstawie pracy *Przyczynek do teorii funkcji analitycznych* (na UW). Od 1927 pracował w Instytucie Aerodynamiki Politechniki Warszawskiej (PW), od 1935 równocześnie jako starszy asystent w Katedrze Matematyki PW.

W czasie obrony Warszawy walczył w II Ochotniczym Batalionie Obrony Warszawy. Od 1941 przebywał na kielecczyźnie, gdzie prowadził tajne nauczanie a w latach 1944-1947 był nauczycielem w gimnazjum w Staszowie.

W 1947 został kierownikiem nowo utworzonej Katedry Mechaniki Teoretycznej na Uniwersytecie i Politechnice Wrocławskiej, w 1954 został mianowany profesorem nadzwyczajnym. Od 1953 r. pracował również w Instytucie Matematycznym Polskiej Akademii Nauk, od 1956 r. jako kierownik Grupy Mechaniki Teoretycznej.

Zajmował się początkowo funkcjami analitycznymi i teorią funkcji jednokrotnych. W Instytucie Aerodynamicznym zajął się hydromechaniką, interesował się również zagadnieniami mechaniki innych ośrodków.

W 1955 otrzymał Nagrodę im. Stefana Banacha. Był członkiem Polskiego Towarzystwa matematycznego i członkiem zwyczajnym Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego.

W ostatnich latach życia ciężka choroba serca przykuła go do łóżka. Nie przerwał jednak pracy naukowej i dydaktycznej, organizując seminaria w domu.

Zmarł 9 stycznia 1961 r. we Wrocławiu, pochowany został na cmentarzu św. Wawrzyńca.

Materiały W. Wolibnera zostały zakupione przez Archiwum PAN od jego żony Mirosławy Wolibner w 1963 r. Przedstawiono materiały fragmentaryczne zaopatrzone w opis wykonany przez ucznia [?] W. Wolibnera Andrzeja Krzywickiego. Materiały pochodzą z lat 1947-1960, uporządkowane zostały zgodnie z zasadami przyjętymi Archiwum i podzielone na trzy zasadnicze grupy.

Pierwsza grupa, prace twórcy spuścizny jest najliczniejsza. Zawiera materiały z lat [1934] 1947-1960, podzielono ją na trzy podgrupy: prace i artykuły, wykłady i materiały warsztatowe. W podgrupie A. materiały ułożono chronologicznie, w kolejnej podgrupie alfabetycznie wg tytułów wykładów ponieważ nie ma możliwości ustalenia dat.

W drugiej grupie materiałów działalności naukowej i wydawniczej znalazły się opinie o pracach naukowych z lat 1954-1960 oraz dokumentacja wydawnicza z lat 1954-1956.

Ostatnia grupa, materiały biograficzne to tylko jedna jednostka z dokumentami z lat 1934-1958.

W Archiwum PAN materiały Witolda Wolibnera otrzymały sygnaturę III-119, w bazie szukajwarchiwach ma nr 235. Inwentarz zawiera 16 jednostek archiwalnych.

Bibliografia

- A. Krzywicki, J. Zamorski, *Witold Wolibner 1902-1961* „Roczniki Polskiego Towarzystwa Matematycznego” Ser. II Wiadomości Matematyczne VI, 1962

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI SPUŚCIZNY

I. Prace twórcy spuścizny	1-12
A. Prace i artykuły	1-7
B. Wykłady	8-11
C. Materiały warsztatowe	12
II. Materiały działalności naukowej i wydawniczej	13-15
III. Materiały biograficzne	16

I. PRACE TWÓRCY SPUŚCIZNY

A. Prace i artykuły

- Mechanika analityczna*
Praca [?] obliczenia
Ok. 1947, rkp, l., k. 100
- Teoria względności (szczególna)*
Praca [?] obliczenia
Ok. 1951, rkp., l., k. 58
- O pewnych warunkach koniecznych i dostatecznych równowartościowości funkcji analitycznej*
Fragmenty pracy, obliczenia, na odwrocie rachunki związane z innymi zagadnieniami
Ok. 1957, b.d., rkp., masz., pow., l., k. 61
- Funkcje analityczne*
Praca, niekompletna, na odwrocie korespondencji z instytucjami
Ok. 1957, b.d., rkp., l., k. 201
- Hydromechanika*
Praca [?] obliczenia
B.d., rkp., l., k. 36
- O ruchu ciał sypkich. Sur le mouvement des corps friables*
O ruchu płaskim cieczy lepkiej nieściślej wokół krzywej zamkniętej. Sur le mouvement...
O żłobieniu podłoża przez lodowce. Rachunki związane z zagadnieniem ruchu lodowców
Zagadnienie Lichtensteina z dynamiki ośrodków, poruszających się pod wpływem sił grawitujących
Artykuły, obliczenia
Przed 1951-1960, b.d., rkp., l., k. 90
Druk poz. 1, „Biuletyn PAN” 1956, s. 507-508
Poz. 2, „Studia Mathematica” 1951, s.279-285
- O pewnym wniosku z twierdzenia Titchmarsha*
Sur les fonctions s`annulant en moyenne sur les spheres et sur les surfaces des spheres
Artykuły
Przed 1954, b.d., rkp., masz., j. franc., pol., l., k. 33

Druk poz. 1, „Studia Mathematica” 1954, s. 107-110

B. Wykłady

8. *Analiza matematyczna*
Wykłady
B.d., rkp., l., k. 88
9. *Rachunek wariacyjny*
Obliczenia, notatki do wykładów
B.d., rkp., l., k. 14
10. *Równania całkowe; Równania różniczkowe*
Obliczenia, notatki do wykładów
B.d., rkp., l., k. 86
11. *Teoria potencjału*
Obliczenia, notatki do wykładów
B.d., rkp., l., k. 43

C. Materiały warsztatowe

12. *Hydromechanika; O ruchu przestrzennym cieczy lepkiej, nieściśliwej otaczającej powierzchnię zamkniętą; Próby przeniesienia wyników pozycji 1. na przypadek ruchu trójwymiarowego. Ruchy jednowymiarowe cieczy lepkiej, ściśliwej; Zagadnienie ruchu gazów bardzo rzadkich* obliczenia
Obliczenia, notatki, pomysły
B.d., rkp., l., k. 80

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ I WYDAWNICZEJ

13. Antoni Gut, praca magisterska
Kazimierz Florek [?], praca doktorska
Zdzisław Lewandowski, praca doktorska
Stefan Paszkowski, praca doktorska
Witold Janowski, dorobek naukowy
Oceny i opinia
1954-1960, rkp., masz., l., k. 21
14. Stefan Banach, *Mechanika*
Uwagi dotyczące nowego wydania, korekta, korespondencja
1956, rkp., l., k. 28
15. Recenzje wydawnicze
1954-1956, rkp., l., k. 18

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

16. Spis opublikowanych prac, fragment; sprawozdanie półroczne z pracy naukowej;
Sprawozdanie z egzaminów końcowych w Studium Przygotowawczym Uniwersytetu
Notatki, na odwrocie fragmenty obliczeń
Po 1934, 1953, 1958, rkp., l., k. 4